

Nasjonal retningslinje for Behandling av søknader om politiattest

Dokumenteier:		Versjon:
Avdelingsdirektør, Politifagavdelingen, POD		1.0
Dokumentforvalter:	Arkivreferanse:	Godkjent dato:
AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester. FPD	WS 24/124368	01.07.2025

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

1. INNLEDNING5

1.1. Definisjoner	6
1.2. Hjemmelsgrunnlag.....	6
1.3. Generelle vilkår for utstedelse av politiattest	7
1.3.1. Tidspunkt for krav om politiattest	7
1.3.2. Vilkår i hjemmelsgrunnlag med krav om politiattest	8
1.3.3. Søknad om politiattest for personer uten norsk statsborgerskap.....	8
1.3.3.1. Politiattest til bruk i Norge	8
1.3.3.2. Politiattest til bruk i utlandet	9
1.4. Innhold i søknad om politiattest.....	9
1.4.1. Krav til legitimasjon	10
1.4.1.1. Elektronisk legitimasjon	10
1.4.1.2. Krav til legitimasjon for juridiske personer.....	10
1.5. Bekreftelse på formål med søknad om politiattest	11
1.5.1. Hvem kan gi bekræftelse på formål med søknad om politiattest	11
1.5.2. Identifikasjon av søker	12
1.5.3. Informasjon om stillingen, oppdraget eller vervet.....	12
1.5.4. Lovhjemmel for krav om politiattest	12
1.5.5. Hjemler som forutsetter en vurdering av om personen må fremvise politiattest	12
1.5.6. Informasjon om hvem som krever politiattest	12
1.5.7. Kontaktinformasjon til arbeids- eller oppdragsgiver	13

2. Utstedelse av politiattest13

2.1. Saksbehandlingstid	13
2.2. Forsendelse av politiattest.....	13
2.2.1. Hvor skal politiattesten sendes?.....	13
2.2.2. Hvordan skal politiattesten sendes?.....	13
2.2.3. Politiattestens gyldighet.....	14

3. Innhold i politiattesten14

3.1. Ordinær politiattest.....	16
3.1.1. Lovbrudd begått før fylte 18 år (§ 40 nr. 6) – ordinær politiattest.....	16
3.1.2. Flere dommer for alvorlige lovbrudd	16
3.2. Uttømmende politiattest	16
3.2.1. Overføring til behandling i konfliktråd	17
3.2.2. Forenklet forelegg.....	17
3.2.3. Unge lovbrøyttere (§ 30-3)	18

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

3.2.4. Opplysninger som er sperret etter politiregisterforskriften § 44-12	19
3.3. Utvidet politiattest	20
3.3.1. Siktelse	20
3.3.2. Tiltale.....	21
3.3.3. Reaksjoner som ikke er rettskraftig	21
3.3.4. Særlig om verserende saker som gjelder konfliktråd og verserende saker for unge lovbytere	22
3.4. Avgrenset politiattest og barneomsorgsattest	22

4. Merknader på politiattesten23

4.1. Politiattest uten anmerkninger	23
4.2. Eksempler på forkortelser i politiattester	23
4.3. Anmerkning av reaksjoner for lovbrudd på avgrenset politiattest.....	24
4.3.1. Anmerkning av reaksjoner for lovbrudd begått før fylte 18 år på avgrenset politiattest.....	24
4.4. Eksempler på merknader for straff	24
4.4.1. Ubetinget fengsel.....	24
4.4.2. Ubetinget fengsel + Betinget fengsel	25
4.4.3. Ubetinget fengsel + Bot.....	25
4.4.4. Betinget fengsel	25
4.4.5. Betinget fengsel + Bot.....	25
4.4.6. Betinget fengsel + Bot + inndragning	25
4.4.7. Forvaring	25
4.4.8. Sikring	26
4.4.9. Samfunnsstraff/samfunnstjeneste	26
4.4.10. Samfunnsstraff/samfunnstjeneste + bot.....	26
4.4.11. Rettighetstap.....	26
4.4.12. Bot	26
4.4.13. Ungdomsstraff	26
4.5. Eksempler på merknader for andre strafferettslige reaksjoner	26
4.5.1. Overføring til behandling i konfliktråd	27
4.5.2. Overføring til barneverntjenesten (før 1993)	27
4.5.3. Dom med straffutmålingsfrfall.....	27
4.5.4. Tap av førerett	27
4.5.5. Sperrefrist av førerett.....	27
4.5.6. Tap av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn	27
4.5.7. Tap av kjøreseddel/retten til å foreta yrkestransport mot vederlag	27
4.5.8. Inndragning	28

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

4.5.9. Betinget dom der fastsetting av straff utstår.....	28
4.5.10. Overføring til tvunget psykisk helsevern.....	28
4.5.11. Tvungen omsorg.....	28
4.5.12. Påtaleunntatelse	28
4.6. Eksempler på merknader for verserende saker	29
4.6.1. Siktelse	29
4.6.2. Tiltale.....	29
4.6.2.1. Subsidiær tiltalebeslutning	29
4.6.3. Ikke vedtatt bot/forelegg	29
4.6.3.1. Søker har ikke svart på om hen vedtar boten eller ikke	29
4.6.3.2. Søker har nektet å vedta boten	29
4.6.3.3. Bot/forelegg er ikke vedtatt og hovedforhandling er berammet ...	29
4.6.4. Ikke rettskraftig påtaleunntatelse.....	30
4.6.5. Ikke rettskraftig dom eller dom som er anket	30
4.6.6. Oversendt til behandling i konfliktrådet – enda ikke inngått godkjent avtale eller plan	30
4.7. Anmerkning av omgjøringsdom	30
4.7.1. Hele straffen er omgjort	30
4.7.2. Deler av straffen er omgjort.....	30
4.7.3. Hele eller deler av straffen er omgjort – nye straffbare forhold.....	31
4.7.4. Om beregning av tidsfristen	31
4.7.5. Kongelig resolusjon.....	31
4.8. Anmerkning av ankeendom	31
4.9. Andre særskilte reaksjoner.....	31
4.9.1. Særskilt dom.....	31
4.9.2. Fellesstraff.....	31
4.9.3. Gjenåpning av dom	32
4.10. Anmerkning av utenlandsk reaksjon	32
5. Fornytt vandelskontroll	32
5.1. Vilkår for fornytt vandelskontroll	32
5.1.1. Det må være utstedt politiattest til samme person tidligere	32
5.1.2. Mottakeren må være den samme.....	33
5.1.3. Vilkårene for utstedelse av politiattest må være til stede.....	33
5.1.4. Mottakeren må ha fått tilgang til informasjon.....	33
5.2. Utlevering av opplysninger ved fornytt vandelskontroll	33
6. Klageadgang	34
7. Varsel til andre enheter i politiet	34

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

8. Krav om innsyn	35
9. Krav om retting, sperring eller sletting	35
10. Dokumentrevisjon	36

Ikraftttredelse

Den nasjonale instruksen trer i kraft 1. juli 2025.

1. INNLEDNING

[Lov om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten \(politiregisterloven\) av 28. mai 2010 nr. 16 kapittel 7](#) og [forskrift om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten \(politiregisterforskriften\) av 20. september 2013 nr. 1097 del 8](#) har bestemmelser om politiattester og vandelskontroll. Politiregisterloven og -forskriften trådte i kraft 1. juli 2014.

Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester (vandelsenheten) ved Finnmark politidistrikt er gitt det nasjonale ansvaret for behandling av søknader om politiattest.

En politiattest er et dokument som utstedes til bruk i mottakers interesse og som kan inneholde opplysninger om hvorvidt en fysisk eller juridisk person har vært ilagt straff eller andre straffereaksjoner eller andre tiltak som følge av lovbrudd, eller er under straffeforfølgning, jf. [politiregisterloven § 36](#) første ledd nr. 1 og [politiregisterforskriften § 28-2](#).

Dette dokumentet redegjør for sentrale retningslinjer for utstedelse av politiattester.

Vandelsenheten har ansvar for å oppdatere dokumentet ved endringer i underliggende regelverk, og ellers i tråd med Nasjonal instruks for styrende dokumenter¹.

¹ Nasjonal instruks for styrende dokumenter, fastsatt av POD den 16.01.2023 (arkivreferanse 23/7116-1).

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

1.1. Definisjoner

I denne instruksen forstås med:

1. Vandelskontroll: Bruk av opplysninger for å vurdere om en fysisk eller juridisk person er egnet til en bestemt stilling, virksomhet, aktivitet eller annen funksjon.
2. Politiattest: En politiattest er et dokument som utstedes til bruk i mottakers interesse og som kan inneholde opplysninger om hvorvidt en fysisk eller juridisk person har vært ilagt straff eller andre straffereaksjoner eller andre tiltak som følge av lovbrudd, eller er under straffeforfølgning.
3. Søker: Den politiattesten gjelder; den fysiske eller juridiske personen som fremsetter begjæring om å få utstedt politiattest.
4. Den registrerte: Fysisk eller juridisk person som en opplysning i et register knytter seg til.
5. Mottaker av politiattest: Den som kan kreve fremlagt politiattest.
6. Bruker: Tidligere mottaker av politiattest som kan be om fornyet vandelskontroll.
7. Formål: Hjemmel i lov eller forskrift som inneholder krav om politiattest.
8. Sperring: Markering av lagrede opplysninger i den hensikt å begrense den fremtidige behandlingen av disse opplysningene.

1.2. Hjemmelsgrunnlag

Politiregisterloven med tilhørende forskrift regulerer politiets og påtalemyndighetens behandling av opplysninger.

Vandelskontroll kan bare foretas når det er hjemmel i lov eller forskrift gitt i medhold av lov, jf. [politiregisterloven § 36](#) første ledd. Opplysninger fra vandelskontrollen kan gis som politiattest etter [§ 36](#) nr. 1 når hjemmelsgrunnlaget tilsier det.

Krav om fremleggelse av politiattest utgjør et inngrep i retten til privatliv etter [EMK artikkel 8](#), noe som innebærer et krav til lovhjemmel og til hjemmelsgrunnlagets klarhet og forutberegnelighet.

Med politiattest menes norsk politiattest med opplysninger fra politiets registre, jf. [politiregisterforskriften § 28-2](#). Politiattest fra andre land kan ikke kreves fremlagt, med mindre slik adgang følger av Norges folkerettslige forpliktelser. Politiattest utstedt i annet EØS-land likestilles likevel med norsk politiattest i de tilfeller hvor det er hjemlet krav om botid, jf. [politiregisterloven § 36](#) første ledd nr. 2. Politiattest fra tredjeland kan aldri kreves fremlagt. Den som skal vandelskontrolleres kan heller ikke frivillig fremlegge politiattest fra sitt hjemland eller EØS-land.² I Norge er vandelskontroll basert på at krav om politiattest må være hjemlet i lov, og vandelskontroll kan bare foretas i samsvar med den fremgangsmåten som er regulert i lov.

[Politiregisterloven § 37](#) lister opp flere forskjellige formål som berettiger bruk av politiattest. Bestemmelsen utgjør ikke en selvstendig hjemmel for krav om politiattest, men er ment som en retningsgivende føring for når lovgiver kan foreslå å innføre hjemmel i lov eller forskrift til å kunne utstede politiattest. Selv om man har et typetilfelle som kan begrunne krav om politiattest, innebærer det ikke at det automatisk skal gis hjemmel for utstedelse av politiattest. Vurderingen av om det bør gis hjemmel for å utstede politiattest, vil bero på prinsippene om nødvendighet og relevans.

² [PRE-2013-09-20-1097](#) punkt 5.8.1.3.

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

En begjæring om å få utstedt politiattest skal fremsettes skriftlig, og må inneholde de opplysninger som er nødvendig for at vandelsenheten kan behandle søknad om politiattest, jf. [politiregisterforskriften § 36-2](#) første ledd første punktum.

Begjæringen kan fremsettes ved personlig fremmøte, ved bruk av post eller ved elektroniske kommunikasjonsmidler, jf. [politiregisterforskriften § 36-2](#) andre ledd.

1.3. Generelle vilkår for utstedelse av politiattest

Etter [politiregisterforskriften § 36-1](#) kan det utstedes politiattest til den som

1. oppfyller vilkår som er oppstilt i lov eller i forskrift gitt i medhold av lov som hjemler krav om politiattest,
2. identifiserer seg på en tilstrekkelig måte ved gyldig legitimasjon, jf. [politiregisterforskriften § 36-3](#) til [§ 36-5](#), og
3. har fått tilbud om eller er innstilt til en konkret stilling, virksomhet, aktivitet eller annen funksjon, eller til den som i medhold av lov eller forskrift gitt i medhold av lov avkreves fremleggelse av politiattest til et annet tidspunkt.

En forutsetning for at en politiattest kan utstedes er at personen politiattesten gjelder fremsetter en begjæring om å få politiattest utstedt, jf. [politiregisterloven § 44](#). Videre er det en forutsetning at personen er fylt 15 år på tidspunktet søknaden behandles. Bakgrunnen for dette er at den som på handlingstidspunktet er under 15 år, ikke kan være strafferettslig ansvarlig og er uten skyldene, jf. straffeloven § 20 første ledd. Dette innebærer at det heller ikke vil være opplysninger om en person under 15 år i reaksjonsregisteret som skal utleveres ved vandelskontroll etter [politiregisterloven § 36](#).

1.3.1. Tidspunkt for krav om politiattest

[Politiregisterforskriften § 36-1](#) nr. 3 gir nærmere regler om på hvilket tidspunkt en person kan kreve politiattest utstedt.

Utgangspunktet er at politiattest først kan utstedes når man har fått tilbud om eller er innstilt til en konkret stilling, virksomhet, aktivitet eller annen funksjon.

Det kan fremgå av lov eller forskrift at politiattest skal fremlegges på et tidligere tidspunkt, for eksempel for å søke om en offentlig tillatelse.

Det vil ikke være hjemmel for å utstede politiattest for en person som har søkt på en stilling med krav om politiattest, med mindre noe annet fremgår klart av hjemmelsgrunnlaget.

Adgangen til å innhente politiattest avskjæres ikke av at søker allerede har tiltrådt stillingen, vervet mv., forutsatt at det var hjemmel for å kreve politiattest av søkeren da hen tiltrådte. Den klare hovedregelen er at krav om politiattest ikke har tilbakevirkende kraft med mindre noe annet fremgår klart av hjemmelsgrunnlaget eller forarbeidene til bestemmelsen, jf. også [Grunnloven § 97](#). Dersom vilkårene for å utstede politiattest for øvrig er oppfylt, utstedes politiattesten i tråd med regelverket som gjelder på tidspunktet for behandlingen av søknaden.

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

En politiattest skal som hovedregel fremvises før tiltredelse i stilling, verv, oppgaver eller funksjon med krav til politiattest. Det finnes ingen generell hjemmel for fornyelse av politiattesten så lenge personen innehar den samme stillingen, oppdraget eller vervet som utløste krav om politiattest. Et slikt krav må i tilfelle fremgå klart av hjemmelsgrunnlaget. Mottakeren av politiattesten kan sende inn begjæring om fornyet vandelskontroll når vilkårene for det er oppfylt, se kapittel 5.

Hvis personen har fått en ny stilling, verv, oppgaver eller funksjon som har krav til fremleggelse av politiattest vil det imidlertid kunne kreves fremlagt ny politiattest. Det må da sendes inn en ny søknad med ny bekreftelse på formål.

Det er lagt til grunn i praksis at ved virksomhetsoverdragelse (fusjon eller fisjon) er det hjemmel til å kreve fremlagt ny politiattest. Selv om hovedregelen ved virksomhetsoverdragelse er at tidligere arbeidsavtaler som man har med gammel virksomhet overdras til den nye, så har ny arbeidsgiver også en selvstendig plikt til å holde kontroll med at gyldig politiattest er fremlagt og at personalet er egnet til å inneha stillingen.

Det er ikke hjemmel i lov til å utstede ny politiattest for samme stilling basert på oppdatert informasjon i straffesaksregisteret, eksempelvis fordi en verserende sak senere har blitt henlagt, når politiattesten ble utstedt med korrekte opplysninger fra politiets register på utstedelsestidspunktet. Mottaker av politiattesten kan eventuelt sende inn begjæring om fornyet vandelskontroll dersom de får informasjon som kan bety noe for politiattesten, f.eks. at saken er rettskraftig avgjort, se kapittel 5.

1.3.2. Vilkår i hjemmelsgrunnlag med krav om politiattest

Etter [politiregisterforskriften § 36-1](#) må søker av politiattest oppfylle vilkår som er oppstilt i hjemmelsgrunnlaget for å få utstedt politiattest.

En oversikt over alle gjeldende hjemmelsgrunnlag som inneholder krav om politiattest finnes i [politiets formålsliste](#).

Søkeren må også tilhøre den personkretsen som hjemmelsgrunnlaget tar sikte på å regulere. Det betyr at søkeren må ha fått tilbud om en stilling, verv eller annen funksjon som omfattes av krav om politiattest.

Hvis det ikke er hjemmel i lov eller forskrift for å utstede politiattest, vil søknaden bli avslått.

1.3.3. Søknad om politiattest for personer uten norsk statsborgerskap

Det er ikke krav om at en person må ha fått tildelt norsk fødselsnummer for å få utstedt politiattest. Alle utenlandske statsborgere kan søke om politiattest, forutsatt at de fyller de generelle vilkårene for å få politiattest etter [politiregisterforskriften § 36-1](#).

1.3.3.1. Politiattest til bruk i Norge

Det er ikke noe krav om at en person oppholder seg eller har oppholdt seg i Norge for å få utstedt en politiattest dersom denne skal brukes i Norge. Også personer som aldri har vært i Norge, men som har fått tilbud om en stilling, et verv mv. her, eksempelvis helsepersonell som leies inn fra utlandet, må fremlegge norsk politiattest når det er krav

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

om det i lov eller forskrift i medhold av lov, selv om den ikke vil vise annet enn at det ikke er noe registrert på personen.

1.3.3.2. Politiattest til bruk i utlandet

For å få utstedt politiattest til bruk i utlandet etter [politiregisterloven § 38](#) er det en forutsetning at den som søker om politiattest faktisk har oppholdt seg i Norge. Med "Norge" menes i denne sammenheng også norske jurisdiksjonsområder i henhold til [straffeloven \(2005\) § 4](#).

Dersom søkeren ikke finnes i norske registre, herunder Folkeregisteret og/eller politiets registre, må søkeren dokumentere på annen måte at hen har oppholdt seg i Norge. Eksempler på dokumentasjon kan være:

- Dokumentasjon fra arbeidsgiver:
 - Lønnsslipper
 - Selvangivelse eller skattemelding
 - Bekreftelse på tidligere arbeid
- Annen dokumentasjon på opphold
 - Flybilletter til/fra Norge
 - Kvittering på hotellopphold
 - Husleiekontrakt
 - Stempel i pass/visum

Merk at listen ikke er uttømmende og at annen dokumentasjon kan godtas. Det avgjørende er at søkeren kan sannsynliggjøre at hen har vært i landet. Hvis søker ikke kan dokumentere at hen har oppholdt seg i Norge, er ikke vilkårene for å få politiattest til bruk i utlandet oppfylt.

1.4. Innhold i søknad om politiattest

Søknad om politiattest skal inneholde:

- Fullt navn, fødselsnummer/fødselsdato, postadresse og signatur fra søker.
- Søkers kontaktinformasjon (telefonnummer, e-post)
- Opplysninger om hva som er formålet med søknad om politiattest og hvem som krever at søker fremlegger politiattest.
- Kopi av gyldig dokumentasjon eller elektronisk ID ved elektronisk søknad.
- Bekreftelse fra arbeidsgiver, oppdragsgiver eller studiested der formålet krever dette.

Der formålet med søknad om politiattest fremgår av øvrige søknadsdokumenter, f.eks. bekreftelse på formål med søknad på politiattest, er det ikke et absolutt krav om at det opplyses om riktig formål i søknadsskjema.

Det kreves ikke dokumentasjon i forbindelse med søknader om tillatelser og godkjenninger mv. fra offentlige myndigheter. I slike tilfeller er det tilstrekkelig at søker opplyser hva attesten skal brukes til.

Hvis søker er under 18 år, må det legges ved et skjema med underskrift fra verge eller foresatt hvor det fremgår at verge/foresatt er kjent med at den mindreårige søker

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

politiattest, eller signere sammen med den mindreårige på søknadsskjemaet dersom søknaden ikke sendes inn elektronisk på politiet.no.

Når juridiske personer (foretak) søker om politiattest, skal det ikke vedlegges kopi av gyldig legitimasjon av personen som søker på vegne av foretaket eller bekreftelsesskjema. Det er egne krav til legitimasjon for juridiske personer, se punkt 1.4.1.2.

1.4.1. Krav til legitimasjon

Det stilles krav om at personen eller foretaket som søker om politiattest legitimerer seg med gyldig legitimasjon.

Legitimasjonsdokumentet må være gyldig, utstedt av offentlig myndighet eller av annet organ som har betryggende kontrollrutiner for utstedelse, og hvor dokumentet har et tilfredsstillende sikkerhetsnivå. Legitimasjonsdokumentet må inneholde fullt navn, signatur, fotografi og fødselsnummer eller D-nummer. For personer som ikke har fått tildelt norsk personnummer eller D-nummer skal legitimasjonsdokumentet inneholde fødselsdato, fødselssted og kjønn i tillegg til fullt navn, foto og signatur.

Som legitimasjon godkjennes følgende:

- Gyldig norsk eller utenlandsk pass (ikke nødpass) – krav om maskinlesbart/elektronisk pass iht. ICAO³-krav
- Gyldig nasjonalt ID-kort
- Nasjonalt ID-kort (som fyller ICAO/EU-krav) utstedt innenfor EØS-området eller Sveits, til utstederlandets statsborgere
- Norsk reisebevis for flyktninger
- Norsk utlendingspass

De ovennevnte legitimasjonsdokumentene er godkjent under forutsetning at de inneholder alle nødvendige opplysninger. Eksempelvis vil et pass uten bilde og signatur ikke regnes som gyldig legitimasjon.

1.4.1.1. Elektronisk legitimasjon

Gyldig elektronisk legitimasjon for fysiske personer er elektronisk signatur som oppfyller kravene i [forskrift om frivillig selvdeklarasjonsordninger for sertifikatutstedere § 3](#) og som er oppført på liste som er publisert i henhold til [§ 13](#) første ledd i forskriften. Ved søknad om politiattest legitimerer søkeren seg gjennom innlogging via ID-porten.

1.4.1.2. Krav til legitimasjon for juridiske personer

For personer som har signaturmyndighet i foretak som er registrert i Foretaksregisteret må det fremlegges firmaattest som ikke er eldre enn tre måneder.

For juridisk person som er registrert i Enhetsregisteret, men ikke i Foretaksregisteret, må det fremlegges utskrift fra Enhetsregisteret som inneholder alle registrerte opplysninger om enheten, jf. [lov om enhetsregisteret § 5](#) og [§ 6](#) annet ledd. Utskriften skal ikke være eldre enn tre måneder.

For juridisk person som ikke er registrert i Enhetsregisteret, men i annet offentlig register, må det fremlegges attest eller utskrift fra registeret som gir opplysninger om

³ International Civil Aviation Organization.

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

navn, adresse for forretningssted eller hovedkontor og eventuelt utenlandsk organisasjonsnummer. Det må av utskrift eller attest fremgå hvilket offentlig register som kan bekrefte opplysningene. Utskriften kan ikke være eldre enn tre måneder.

1.5. Bekreftelse på formål med søknad om politiattest

De som fremsetter søknad om politiattest må dokumentere at de har fått tilbud om eller er innstilt til en konkret stilling, virksomhet, aktivitet eller annen funksjon, eller at de i medhold av lov eller forskrift gitt i medhold av lov avkreves fremleggelse av politiattest til et annet tidspunkt. Slik dokumentasjonen kan være en bekreftelse fra arbeidsgiver hvor søker har fått tilbud om jobb, bekreftelse fra oppdragsgiver, bekreftelse fra Samordna opptak eller studiested om at søker har fått tilbud om studieplass mv.

Det kreves ikke dokumentasjon i forbindelse med søknad om tillatelser og godkjenninger mv. fra offentlige myndigheter. I slike tilfeller er det tilstrekkelig at søker opplyser i søknaden hva attesten skal brukes til.

Formålsbekreftelsen bør inneholde følgende opplysninger:

- Informasjon om hvem som krever politiattest
- Kontaktinformasjon til arbeids-/oppdragsgiver
- Lovhjemmel for krav om politiattest
- Begrunnelse for begjæring om politiattest
- Identifikasjon av søker
- Bekreftelse på stilling, oppdrag eller verv
- Tiltredelsesdato
- Varighet (hvis stillingen/oppdraget/vervet/oppgavene er midlertidig eller tidsbegrenset)
- Hvilke oppgaver som skal utføres
- Hvilken "kategori" og "tittel på formål" søker skal velge i søknad om politiattest

1.5.1. Hvem kan gi bekreftelse på formål med søknad om politiattest

Det er foretaket eller organisasjonen som har hjemmel i lov til å kreve politiattest fremvist som skal bekrefte at vilkårene for å utstede politiattest til den enkelte person er oppfylt. Eksempelvis er det barnehageeier og kommunen som barnehagemyndighet som kan kreve politiattest fremlagt etter [barnehageloven § 30](#). Dette begrunnes med at det er den som kan kreve politiattesten fremlagt som skal motta politiattesten, og mottakeren som har ansvar for å vurdere om den enkelte person kan, skal, eller må fremvise politiattest for den konkrete stillingen, vervet, funksjonen eller oppdraget.

Det klare utgangspunktet er at de organisasjoner eller foretak som har hjemmel i lov eller forskrift i medhold av lov til å kreve politiattest fremlagt (mottakeren) skal gi en bekreftelse på formål med søknad om politiattest.

Enkelte andre virksomheter kan bekrefte formål på søknad om politiattest når de er kjent med at søkeren skal arbeide eller yte tjenester omfattet av krav om politiattest. Det er tilstrekkelig at det er sannsynliggjort at søker er underlagt krav om politiattest for det aktuelle formålet. Eksempler på dette kan være:

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

- Bemanningsforetak
- NAV, f.eks. gjennom arbeidstrening, språkpraksis og lignende
- Videregående skoler for elever som skal i praksis
- Kommuner, f.eks. fra flyktningtjenesten når personer skal ut i språkpraksis

I slike tilfeller skal søkeren likevel fremvise politiattesten til mottakeren, altså den som har hjemmel til å kreve politiattesten fremlagt.

1.5.2. Identifikasjon av søker

Formålsbekreftelsen skal inneholde opplysninger som er tilstrekkelig til å identifisere søkeren av politiattest. Som den klare hovedregel må søkerens navn og fødselsnummer/fødselsdato oppgis. Hvis det ikke kan fastslås at bekreftelsen gjelder personen som har søkt om politiattest, vil søknaden kunne avslås da det ikke er tilstrekkelig dokumentert at hen har fått tilbud om eller er innstilt til en konkret stilling, virksomhet, aktivitet eller annen funksjon, eller at de i medhold av lov eller forskrift gitt i medhold av lov avkreves fremleggelse av politiattest til et annet tidspunkt.

1.5.3. Informasjon om stillingen, oppdraget eller vervet

Formålsbekreftelsen må vise til hva som er begrunnelse for krav om politiattest, eksempelvis hvilke egenskaper ved stillingen, vervet eller oppgavene som gjør at søkeren må fremlegge politiattest. Dette er for å kontrollere at vedkommende omfattes av personkretsen i hjemmelsgrunnlaget for krav om politiattest.

1.5.4. Lovhjemmel for krav om politiattest

Formålsbekreftelsen bør vise til lovhjemmelen som politiattest kreves fremlagt etter. Det er ikke et absolutt krav om at bekreftelsen viser til riktig lovhjemmel, så lenge det fremgår av sammenhengen hva som er formål med søknad om politiattest.

1.5.5. Hjemler som forutsetter en vurdering av om personen må fremvise politiattest

Flere lovhemler for krav om politiattest forutsetter bruk av skjønn ved vurderingen av hvilke personer som omfattes av hjemmelsgrunnlaget, altså at ikke alle ansatte/personer med verv mv. må fremvise politiattest. Lovhjemmelen for krav om politiattest kan for eksempel forutsette at personen skal ha et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller personer med utviklingshemming, at personen skal yte nærmere bestemte tjenester, at personen skal ha en spesifikk rolle i et foretak, at personen skal utføre nærmere bestemte oppdrag for mottakeren av politiattest mv.

Det er mottakeren av attesten som må vurdere om vilkårene for å utstede politiattest er til stede for den enkelte stillingen/vervet. Det er viktig at det fremgår i bekreftelsen på formål med søknad på politiattest at mottaker av politiattest har foretatt denne vurderingen, og at det fremgår hvilken funksjon eller hvilke oppgaver som gjør at personen oppfyller vilkårene i det aktuelle hjemmelsgrunnlaget.

1.5.6. Informasjon om hvem som krever politiattest

Formålsbekreftelsen må vise til hvem det er som krever at søker fremlegger politiattest.

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

Formålsbekreftelsen bør inneholde navnet og organisasjonsnummeret til foretaket/organisasjonen som krever at søker fremlegger politiattest.

1.5.7. Kontakthinformatjon til arbeids- eller oppdragsgiver

Formålsbekreftelsen bør inneholde kontakthinformatjon til mottaker av politiattest. Dette er for at vandelsenheten skal kunne ta kontakt hvis noe er uklart med bekreftelsen på formål med søknad om politiattest, eller ved vurdering av vilkår for begjæring om fornyet vandelskontroll, se kapittel 5.

2. Utstedelse av politiattest

2.1. Saksbehandlingstid

Politiattester skal utstedes så snart som mulig etter at all nødvendig dokumentasjon er mottatt og senest innen 14 dager.

2.2. Forsendelse av politiattest

2.2.1. Hvor skal politiattesten sendes?

Politiattesten sendes direkte til søkeren med mindre noe annet er særskilt bestemt i medhold av lov. Politiattesten sendes til søkerens folkeregistrerte adresse eller søkerens digitale postkasse, jf. [politiregisterforskriften § 36-6](#). Hvis søkeren er bosatt i utlandet, sendes politiattesten til den adressen søkeren oppgir.

Søkeren har selv ansvaret for å fremvise politiattesten til riktig mottaker. Mottakeren er den som kan kreve fremlagt politiattest etter lov eller forskrift i medhold av lov. Eksempelvis er det kommunen eller fylkeskommunen som skal kreve politiattest fremlagt etter [opplæringslova § 17-11](#). Det innebærer at søkeren skal fremvise politiattesten til kommunen eller fylkeskommunen, selv om søkeren eksempelvis er ansatt i et vikarbyrå. Vikarbyrået skal ikke se politiattesten.

Det kan fremgå av lov eller forskrift at politiattesten skal sendes direkte til andre enn søkeren selv. Et eksempel på dette er [forskrift om politiattest ved arbeid eller tjeneste for Norges Bank](#).

Det fremgår av [politiregisterforskriften § 36-6](#) tredje ledd at politiattesten likevel kan sendes til andre enn søkeren dersom det foreligger skriftlig samtykke, og at i slike tilfeller skal det sendes en kopi til søkeren dersom politiattesten utstedes med anmerkning. Etter innføringen av personvernforordningen legges det til grunn at det er svært vanskelig for søkeren til å gi et lovlig forhåndssamtykke til slik utsendelse av personopplysninger til andre. Politiattesten vil derfor sendes direkte til søkeren i henhold til hovedregelen. Det er lagt grunn at personvernforordningen ikke er til hinder for at søkeren kan be politiet om å tilgjengeliggjøre politiattesten for mottakeren etter å ha mottatt den.

2.2.2. Hvordan skal politiattesten sendes?

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

Politiattest til person sendes til søkerens sikre digitale postkasse (DPI) med mindre hen ikke har sikker digital postkasse, eller er reservert mot å motta digital post fra det offentlige.

For forsendelse per fysisk post sendes politiattesten i brev uten sporingsnummer.

2.2.3. Politiattestens gyldighet

Det finnes ingen alminnelig regel om gyldighetstiden for politiattester i politiregisterloven eller -forskriften. Som nevnt er utgangspunktet at politiattest først kan utstedes når man har fått tilbud om eller er innstilt til en konkret stilling, virksomhet, aktivitet eller annen funksjon, eventuelt at det fremgår av lov eller forskrift at politiattest skal fremlegges på et tidligere tidspunkt. Videre er politiattestens formål å utelukke fysiske og juridiske personer fra stilling, virksomhet, aktivitet eller annen funksjon i visse tilfeller, jf. [politiregisterloven § 37](#). Det må antas at det normalt er aktuelt for søker å fremvise politiattesten til mottakeren ganske umiddelbart etter at den er utstedt.

Det stilles som krav i enkelte bestemmelser i særlovgivningen at politiattesten ikke må være eldre enn tre måneder når den fremvises, se for eksempel [helsepersonelloven § 20 a](#) og [forskrift om politiattest etter barnevernsloven § 8](#).

Selv om politiattesten kun er gyldig for fremvisning i et begrenset tidsrom er det ingen automatikk i at mottakeren kan kreve fremlagt nye opplysninger etter at politiattesten er utstedt og fremvist. Dette avhenger av regelverket som ligger til grunn for utstedelse av politiattest i politiregisterloven og i særlov. Mottakeren av politiattesten kan sende inn begjæring om fornyet vandelskontroll når vilkårene for det er oppfylt, se kapittel 5.

3. Innhold i politiattesten

Politiattester utstedes med bakgrunn i opplysninger fra reaksjonsregisteret, jf. [politiregisterforskriften kapittel 44](#), og straffesaksregisteret, jf. [politiregisterforskriften kapittel 48](#). Politiattesten utstedes i samsvar med gjeldende registrerte opplysninger i Folkeregisteret om navn, fødselsnummer, fødselsdato mv.

En politiattest kan inneholde opplysninger om en person har vært ilagt straff, andre strafferettslige reaksjoner eller andre tiltak som følge av lovbrudd, jf. [politiregisterloven § 36](#) første ledd nr. 1. Dersom hjemmelsgrunnlaget tilsier det kan den også vise om en person er under straffeforfølgning.

Med "straff" menes fengsel, forvaring, samfunnsstraff, ungdomsstraff, bot og rettighetstap, jf. [straffeloven \(2005\) § 29](#) første ledd.

Merk at i mange tilfeller så gir påtalemyndigheten besøksforbud i etterforskningsfasen, jf. [straffeprosessloven § 222 a](#). Besøksforbud etter [straffeprosessloven § 222 a](#) er ikke det samme som kontaktforbud etter [straffeloven § 57](#) og skal aldri påføres politiattest.

Med "andre strafferettslige reaksjoner" menes straffutmålingsutsettelse, straffutmålingsfravall, overføring til tvunget psykisk helsevern, overføring til tvungen omsorg, inndragning, påtaleunntatelse, overføring mekling i konfliktråd, oppfølging i

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

konfliktråd eller til ungdomsoppfølging i konfliktråd etter [straffeprosessloven § 71 a](#) første og annet ledd, tap av retten til å føre motorvogn og tap av retten til å drive persontransport mot vederlag (kjøreseddel), jf. [straffeloven 2005 § 30](#).

Beslag av førerkort ("midlertidig tap av førerett") skal aldri anmerkes politiattest.

Med "andre tiltak som følge av lovbrudd" menes personundersøkelse og beslutning om judisiell observasjon, jf. [politiregisterforskriften § 28-3](#) nr. 2. Slike tiltak kan kun anmerkes i de tilfeller hvor det i rettskraftig avgjørelse konstateres straffeskyld. Tiltaket skal ikke anmerkes dersom personen blir frikjent eller saken henlegges.

Det samme gjelder dersom det gis inndragningsforelegg i en sak som henlegges eller hvor personen blir frikjent, eller der politiet oversender saken til konfliktrådet som sivil sak samtidig som straffesaken henlegges. Da vil ikke inndragningsforelegget eller konfliktrådet anmerkes politiattest, ettersom det ikke er en reaksjon som er gitt som følge av et lovbrudd.

I begrepet "er under straffeforfølgning" ligger at verserende saker, altså siktelsler, tiltaler og reaksjoner som ikke er rettskraftige, kan anmerkes dersom det er hjemmelsgrunnlag for det (utvidet politiattest). Den aktuelle saken må være under behandling på det tidspunkt politiattesten utstedes. Dersom en siktelse henlegges og henleggelsen påklages, vil klagen som et utgangspunkt ikke ha oppsettende virkning. Dette innebærer at en henleggelse ikke skal anmerkes på utvidet politiattest, selv om den påklages etter [straffeprosessloven § 59 a](#).

Anmeldelser og henlagte saker skal aldri anmerkes på en politiattest. Med anmeldelser menes saker der søkeren har status som mistenkt. Frifinnende dom skal heller ikke anmerkes.

Utenlandske reaksjoner som er registrert i reaksjonsregisteret vil også fremgå av en norsk politiattest, jf. [politiregisterforskriften § 32-1](#). Forutsetningen for at en utenlandsk reaksjon skal registreres i reaksjonsregisteret, er at den er avsagt overfor norsk statsborger, norsk foretak eller person som arbeider eller oppholder seg i Norge og reaksjonen er ilagt i annet land som Norge har inngått avtale med om meddelelse av slike opplysninger, jf. [politiregisterforskriften § 44-5](#). Reaksjoner avsagt av den internasjonale straffedomstolen i Haag skal også registreres når den domfelte skal fullbyrde straffen i Norge. Registrering i reaksjonsregisteret forutsetter imidlertid at norsk politi har fått melding fra utlandet om en ilagt reaksjon. Man kan derfor ikke ha en forventning om at norsk politiattest også omfatter alle reaksjoner som måtte ha blitt ilagt i utlandet.

Den kriminelle lavalder i Norge er 15 år. Merk at før 01.01.1990⁴ var den kriminelle lavalder 14 år. Det betyr at reaksjoner for straffbare handlinger begått av personer mellom 14 og 15 år før 01.01.1990 skal anmerkes på politiattest dersom vilkårene ellers er oppfylt.

Hvilke opplysninger som faktisk skal på en politiattest kommer an på hva som står i hjemmelsgrunnlaget, herunder hva slags type politiattest som skal utstedes. Politiregisterloven opererer med fire ulike hovedtyper av politiattester. Det kan også fremgå av hjemmelsgrunnlaget at det kreves en kombinasjon av flere hovedtyper. Hvis

⁴ [Lov om endringer i straffeloven m.m. av 12. juni 1987 nr. 51](#), trådt i kraft 01.01.1990.

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

det ikke fremgår hvilken type politiattest som kan kreves av hjemmelsgrunnlaget, skal det utstedes ordinær politiattest, jf. [politiregisterforskriften § 29-1](#). En oversikt over alle gjeldende hjemmelsgrunnlag for politiattest og hvilken type politiattest som kreves finnes i [politiets formålsliste](#).

Eksempler på hvordan ulike merknader påføres på en politiattest finnes i kapittel 4.

3.1. Ordinær politiattest

En ordinær politiattest viser opplysninger om bestemte typer straffereaksjoner innenfor en begrenset tidsperiode. Hvilke reaksjoner og hvor lenge de skal anmerkes fremgår av reglene i [politiregisterloven § 40](#).

3.1.1. Lovbrudd begått før fylte 18 år (§ 40 nr. 6) – ordinær politiattest

For unge lovbrutere er det gitt særlige regler i [politiregisterloven § 40](#) nr. 6 om hvor lenge enkelte reaksjoner skal vises på ordinær politiattest.

Det er viktig å merke seg at det er gjerningsdatoen (begått dato), og ikke tidspunktet for domsavsigelse eller tidspunktet forelegget er vedtatt som vil være avgjørende for når fristberegningen skal starte.

Reaksjonene som ikke omtales i bestemmelsen følger de vanlige reglene om ordinær politiattest i [politiregisterloven § 40](#) nr. 5 og nr. 7. Det vil eksempelvis si at dom på ubetinget fengsel over seks måneder skal anmerkes i 10 år fra løslatt dato selv om lovbruddet ble begått da personen var under 18 år, jf. [politiregisterloven § 40](#) nr. 7 bokstav a.

3.1.2. Flere dommer for alvorlige lovbrudd

Hvis en person har flere dommer på ubetinget fengsel i seks måneder eller mer, sikring, forvaring eller overføring til tvunget psykisk helsevern eller tvungen omsorg, skal alle dommene tas med i politiattesten, selv om bare en av dem skal oppgis etter tidsfristen i nr. 7, jf. [politiregisterloven § 40](#) nr. 8.

Særregelen i [§ 40](#) nr. 8 gjelder ikke for alle reaksjonene som nevnes i [§ 40](#) nr. 7. Dom på samfunnsstraff eller samfunnstjeneste med subsidiær fengselsstraff på mer enn seks måneder eller rettighetstap omfattes ikke av bestemmelsen og skal anmerkes på vanlig måte etter [§ 40](#) nr. 7.

3.2. Uttømmende politiattest

På uttømmende politiattest anmerkes alle straffer, andre strafferettslige reaksjoner og andre tiltak som er registrert i reaksjonsregisteret som følge av lovbrudd, jf. [politiregisterloven § 41](#) nr. 1. Tidsbegrensningene i [§ 40](#) gjelder ikke, slik at alle registrerte reaksjoner anmerkes uavhengig av hvor lang tid det er gått siden reaksjonen.

Reaksjonsregisteret reguleres av [politiregisterforskriften kapittel 44](#). Hvilke reaksjoner og tiltak som skal eller kan registreres fremgår av [politiregisterforskriften §§ 44-4](#) og [44-5](#). [Politiregisterforskriften §§ 44-11](#) til [44-13](#) gir regler om sperring og [sletting](#) av opplysninger. Sperring av opplysninger innebærer at den fremtidige behandlingen av

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

opplysningene begrenses til visse formål, jf. [politiregisterloven § 2 nr. 10](#). Etter [politiregisterforskriften § 44-11](#) kan opplysninger som er sperret i reaksjonsregisteret i henhold til [§ 30-3](#) femte ledd (se punkt 3.2.2) og [§ 44-12](#) (se punkt 3.2.3) bare brukes til politimessige formål, jf. [politiregisterforskriften § 15-4](#) første ledd nr. 2. Det betyr at de ikke kan brukes til vandelskontroll og dermed heller ikke utleveres på en politiattest. Opplysninger om overføring til konfliktråd etter [straffeprosessloven § 71 a](#) som skal slettes i henhold til [§ 30-1](#) tredje ledd (se punkt 3.2.1) vil heller ikke bli utlevert på en politiattest.

3.2.1. Overføring til behandling i konfliktråd

I [politiregisterforskriften § 30-1](#) er det gitt spesielle regler for anmerkning av overføring til konfliktråd. "Overføring til konfliktråd" omfatter megling i konfliktråd, oppfølging i konfliktråd samt ungdomsoppfølging i konfliktråd etter [straffeprosessloven § 71 a](#). Merk at konfliktrådet kan behandle både straffesaker og sivile saker, jf. [konfliktrådsloven § 1](#). Det er kun saker som er overført til megling i konfliktrådet etter [straffeprosessloven § 71 a](#) som kan anmerkes på politiattesten. Oversendelse til konfliktrådet som en sivil sak når straffesaken henlegges skal ikke anmerkes på politiattest.

Overføring til konfliktråd etter [straffeprosessloven § 71 a](#) skal ikke lenger anmerkes på uttømmende politiattest når det er gått 2 år fra inngått godkjent avtale eller inngått plan dersom hen ikke har begått nye lovbrudd som kan idømmes fengselsstraff. Dersom vedkommende har begått et nytt lovbrudd som kan idømmes fengselsstraff innen toårsfristen og ilegges en reaksjon for det, blir konsekvensen at konfliktrådssaken skal anmerkes på politiattesten så lenge den er registrert i reaksjonsregisteret.

Toårsfristen avbrytes dersom man har en verserende sak, det vil si at man er siktet, tiltalt eller er ilagt en reaksjon som ikke er rettskraftig for et lovbrudd som kan idømmes fengselsstraff. Dette innebærer at en overføring til konfliktrådet vil vises på en uttømmende politiattest selv om det har gått mer enn to år fra inngått godkjent avtale eller inngått plan dersom vedkommende for eksempel ble siktet før utløpet av toårsfristen. Det vil si at dersom en søker har inngått godkjent avtale i konfliktråd 01.01.2020, vil denne som utgangspunkt ikke anmerkes politiattesten etter 01.01.2022. Men hvis søkeren per 01.01.2022 er siktet mv. for overtredelse av et nytt lovbrudd, vil konfliktrådssaken anmerkes til den verserende saken er avgjort. Hvis den versende saken ender med at hen ilegges en reaksjon, blir konsekvensen at konfliktrådssaken skal anmerkes på politiattesten så lenge den er registrert i reaksjonsregisteret. Hvis den verserende saken ender med å bli henlagt eller at søkeren blir frifunnet, blir konsekvensen at konfliktrådssaken ikke skal anmerkes når det er gått to år fra inngått godkjent avtale eller inngått plan.

Opplysninger om overføring til konfliktråd som ikke lenger skal anmerkes på uttømmende politiattest eller vandelsvurdering, skal slettes i reaksjonsregisteret, jf. [politiregisterforskriften § 44-13](#).

Saker som overføres til mekling i konfliktrådet etter [straffeprosessloven § 71 a](#) første og andre ledd anses som verserende inntil det er inngått godkjent avtale, ungdomsplan eller plan i konfliktrådet. Det er særlige regler for påføring av verserende saker som er overført til konfliktrådet der det enda ikke er inngått godkjent avtale eller plan, se punkt 3.3.4.

3.2.2. Forenklet forelegg

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelsskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

Forenklete forelegg registreres ikke i reaksjonsregisteret, jf. [politiregisterforskriften § 44-4](#), og skal heller ikke anmerkes på politiattest etter [politiregisterforskriften § 30-2](#).

3.2.3. Unge lovbreakere (§ 30-3)

For unge lovbreakere er hovedregelen at lovovertrædelser begått før fylte 18 år skal anmerkes på uttømmende politiattest i samsvar med reglene om ordinær politiattest, jf. [politiregisterloven § 40](#). Regelen er begrunnet i et ønske om å gi unge lovbreakere en ny sjanse, ved å sørge for at opplysninger om straffbare handlinger begått i ung alder ikke får varige konsekvenser for vedkommende gjennom vandelsskontroll.⁵

Regelen innebærer at lovbrudd begått før fylte 18 år bare vil vises på en uttømmende politiattest innenfor de tidsrammene som følger av [politiregisterloven § 40](#). Det vil for eksempel bety at dersom en person ble idømt betinget fengsel for et lovbrudd som ble begått før fylte 18 år, skal reaksjonen anmerkes i to år fra gjerningstidspunktet etter [politiregisterloven § 40](#) nr. 6, selv om politiattesten i utgangspunktet er uttømmende etter [politiregisterloven § 41](#).

Lovbrudd begått før fylte 18 år vil likevel følge de vanlige reglene om uttømmende politiattest dersom personen enten har begått alvorlig kriminalitet eller gjentatt kriminalitet, eller har begått nye lovbrudd etter fylte 18 år innenfor de fristene som reaksjonen skal vises på ordinær politiattest, jf. [politiregisterforskriften § 30-3](#) andre ledd nr. 1, 2 eller 3.

I nr. 1 er alvorlig kriminalitet definert med lovbrudd med øvre strafferamme på fengsel i mer enn tre år.

Nr. 2 regulerer hva som menes med gjentatt kriminalitet. Bestemmelsens første punktum skiller mellom to kategorier tilfeller avhengig av øvre strafferamme for lovbruddene. Etter første alternativ kan det begås inntil fem lovbrudd med øvre strafferamme på fengsel i inntil ett år uten at muligheten for å få utstedt politiattest med ordinære betingelser faller bort. Etter annet alternativ kan det bare begås inntil tre lovbrudd med øvre strafferamme på fengsel i mer enn ett år for at ordinær politiattest skal kunne utstedes. I annet punktum er det presisert at reaksjon anmerkes uansett dersom vedkommende er ilagt reaksjon for til sammen fem lovbrudd. Dersom en person for eksempel har begått tre lovbrudd med strafferamme ett år eller mindre (første alternativ i første punktum) og to lovbrudd med strafferamme på fengsel i mer enn ett år (annet alternativ i første punktum) vil det ikke kunne utstedes ordinær politiattest, jf. første ledd. I en slik situasjon vil ingen av alternativene i første punktum være oppfylt, men vilkårene er fortsatt brutt etter andre punktum når antallet lovbrudd til sammen er fem.

Etter nr. 3 vil en ilagt reaksjon for nye lovbrudd begått etter fylte 18 år stenge for muligheten til å nyte godt av særregelen for unge lovbreakere som nevnt i første ledd. Ulike reaksjoner for straffbare handlinger begått før fylte 18 år skal anmerkes politiattest med ulike tidsfrister etter ordinære vilkår, jf. [politiregisterloven § 40](#) nr. 5 og 7. Dersom det illegges reaksjon for nye straffbare handlinger begått etter fylte 18 år innenfor disse fristene, så vil vilkårene for særregelen etter første ledd være brutt. Det er ikke noe krav om at det nye lovbruddet må gjelde alvorlig eller gjentatt kriminalitet.

⁵ [PRE-2013-09-20-1097](#) punkt 5.8.3.1

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

Dersom nye lovbrudd blir begått etter at denne tidsfristen er ute, hvor det ikke lenger er lovbrudd begått før fylte 18 år som skal anmerkes en ordinær politiattest, vil lovbruddene begått før fylte 18 år likevel ikke vises på attesten, med mindre vilkårene i § [§ 30-3](#) andre ledd nr. 1 eller 2 er oppfylt.

Eksempelvis kan det tenkes at en ungdom som er 17 år begår et tyveri den 20.05.2021, og blir ilagt en betinget bot for overtredelse av [straffeloven \(2005\) § 321](#), som har en strafferamme på fengsel inntil to år. Betinget bot gitt for lovbrudd begått før fylte 18 år skal anmerkes på ordinær politiattest i to år fra lovbruddet ble begått etter [politiregisterloven § 40](#) nr. 6 bokstav a, altså til 20.05.2023.

Dersom personen før denne datoen eksempelvis bryter [vegtrafikkloven § 24](#) første ledd ved å kjøre uten å ha ervervet førerkort og blir ilagt en bot for overtredelse av [vegtrafikkloven § 31](#), som kan straffes med fengsel inntil ett år, vil dette bryte fristen i [politiregisterforskriften § 30-3](#) annet ledd nr. 3. Konsekvensen av dette vil være at også den betingede boten fra 2021 vil anmerkes en uttømmende politiattest, jf. [politiregisterloven § 41](#).

Frysten i [politiregisterforskriften § 30-3](#) annet ledd nr. 3 avbrytes dersom man har en verserende sak, det vil si at man er siktet, tiltalt eller er ilagt en reaksjon som ikke er rettskraftig for et lovbrudd som kan idømmes fengselsstraff. At verserende saker avbryter fristen innebærer at lovbrudd begått før fylte 18 vil vises på en uttømmende politiattest så lenge den nye saken er verserende, selv om tidsfristen for hvor lenge det skal vises på en ordinær politiattest etter [politiregisterloven § 40](#) er utløpt. Hvis den versende saken ender med at hen ilegges en reaksjon, blir konsekvensen at lovbrudd begått før fylte 18 år skal anmerkes på politiattesten så lenge de er registrert i reaksjonsregisteret. Hvis den verserende saken ender med å bli henlagt eller at søkeren blir frifunnet, blir konsekvensen at lovbrudd begått før fylte 18 år ikke skal anmerkes når tidsfristen for hvor lenge det skal vises på en ordinær politiattest etter [politiregisterloven § 40](#) er utløpt.

Reaksjoner som etter første ledd ikke lenger skal anmerkes i henhold til tidsbegrensningene i [politiregisterloven § 40](#), skal sperres i reaksjonsregisteret. Slike opplysninger kan ikke lenger anmerkes på politiattesten.

3.2.4. Opplysninger som er sperret etter politiregisterforskriften § 44-12

Etter [politiregisterforskriften 44-12](#) skal enkelte opplysninger sperres etter en viss tid.

Reglene i [§ 44-12](#) er generelle og gjelder derfor også for ordinære politiattester, men de vil i praksis kun få betydning for utstedelse av uttømmende politiattester på grunn av tidsfristene som gjelder for ordinære politiattester.

Hvilke opplysninger som skal sperres fremgår av [politiregisterforskriften § 44-12](#). Ilagt bot skal sperres etter 15 år. Andre ilagte reaksjoner enn bøter skal sperres etter 20 år dersom de gjelder lovbrudd med øvre strafferamme på fengsel inntil tre år.

For andre reaksjoner enn bot for lovbrudd med øvre strafferamme på fengsel på tre år eller mer, kommer ikke regelen om sperring til anvendelse. Det betyr at disse reaksjonene alltid skal anmerkes på en uttømmende attest.

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

Dersom den registrerte begår nye straffbare forhold før fristen er gått ut og blir ilagt reaksjon for lovbruddet, vil fristen for sperring begynne å løpe på ny ifra den siste ilagte reaksjonen, jf. [politiregisterforskriften § 44-12](#) annet ledd.

Et praktisk eksempel: En person blir dømt til betinget fengsel for overtredelse av [straffeloven \(2005\) § 311](#). [Straffeloven \(2005\) § 311](#) har en strafferamme på fengsel inntil tre år. Dommen er avgjort 07.12.2000, og skal da sperres etter 20 år (frist 07.12.2020). Personen blir senere ilagt en bot for brudd på [vegtrafikkloven § 23](#) jf. [§ 31](#), som har en strafferamme på fengsel inntil ett år. Boten er ilagt 01.12.2019 og vil sperres etter 15 år (frist 01.12.2034). Ettersom personen har begått et nytt straffbart forhold innenfor 20-årsfristen fra 2000-dommen, løper den nye fristen for sperring ifra illeggelse av 2019-boten. 2000-dommen vil da ikke sperres før 20 år etter illeggelse av 2019-boten (01.12.2039). Hvis personen senere blir ilagt reaksjon for et nytt lovbrudd innenfor 15- og/eller 20-årsfristen, vil fristene fortsette å forskyve seg.

Fristen avbrytes også dersom den registrerte innenfor sperrefristen er registrert med en verserende sak, det vil si at man er siktet, tiltalt eller er ilagt en reaksjon som ikke er rettskraftig for et nytt lovbrudd. At verserende saker avbryter fristen innebærer at de eldre reaksjonene vil vises på en uttømmende politiattest så lenge den nye saken er verserende, selv om 15- og/eller 20-årsfristene er utløpt. Hvis den versende saken ender med at hen legges en reaksjon, blir konsekvensen at fristen begynner å løpe på nytt fra den siste ilagte reaksjonen. Hvis den verserende saken ender med å bli henlagt eller at søkeren blir frifunnet, blir konsekvensen at de opprinnelige tidsfristene fortsetter å løpe. Når 15- og/eller 20-årsfristene utløper, vil den enkelte reaksjonen sperres.

3.3. Utvidet politiattest

Hovedregelen er at en politiattest skal inneholde reaksjoner som er rettskraftig avgjort. I en del tilfeller er det likevel gitt hjemmel for at en politiattest kan inneholde opplysninger om verserende saker (utvidet politiattest).

Med verserende saker menes saker som ikke er rettskraftig avgjort, det vil si siktelser, tiltaler og ilagte reaksjoner som ikke er rettskraftig, jf. [politiregisterforskriften § 31-1](#). Eksempler på ikke-rettskraftige reaksjoner er ilagte forelegg som enda ikke er vedtatt eller dommer som er påanket.

Verserende saker kan anmerkes på både ordinær og uttømmende politiattest når det fremgår av hjemmelsgrunnlaget. De fleste politiattester som anmerkes i samsvar med reglene om utvidet politiattest er uttømmende, men det finnes også hjemmelsgrunnlag som gir hjemmel for å kreve en utvidet ordinær politiattest.

Nærmere regler for anmerkninger av verserende saker er gitt i [politiregisterforskriften kapittel 31](#).

3.3.1. Siktelse

Anmerkning av siktelse på politiattest er regulert i [politiregisterforskriften § 31-2](#). Med siktelse menes straffesaker der den registrerte har status som siktet. Dette omfatter også saker der saken er påtaleavgjort med avgjørelseskode 41 - Siktelse (Tilståelsesdom).

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

Utgangspunktet er at siktelse skal påføres utvidet politiattest. Før en siktelse kan anmerkes på politiattesten skal saken forelegges for ansvarlig påtalemyndighet for vurdering. Ved påtalemyndighetens vurdering av om siktelsen skal anmerkes skal det blant annet legges vekt på hvor gammel saken er, fremdrift i saken og sannsynlighet for videre straffeforfølgning. Eksempler på vurderingsmomenter kan være at henleggelse er nært forestående i saken, at den registrerte er under hemmelig/skjult etterforskning, at den registrerte ikke lenger er siktet i saken eller at det er andre tungtveiende årsaker som taler for at siktelsen ikke skal anmerkes på politiattesten.

Ved anmerkning av siktelse på politiattest skal det fremgå:

- En kort forklaring på hva siktelsen gjelder, herunder hvilke lovbrudd saken gjelder
- Tidspunkt for overtredelsen

Hvis påtalemyndigheten vurderer at siktelsen ikke skal anmerkes, skal den ikke påføres på politiattesten i den konkrete saken. Dette utelukker ikke at påtalemyndigheten kan beslutte at siktelsen skal anmerkes ved senere søknad om en ny politiattest.

3.3.2. Tiltale

Med tiltale menes straffesaker der den registrerte har status som tiltalt.

Ved anmerkning av tiltale på politiattesten skal det etter [politiregisterforskriften § 31-3](#) fremgå:

- Hva saken gjelder, herunder hvilke lovbrudd saken gjelder
- Tidspunkt for overtredelsen
- Hvem som har tatt ut tiltale
- Dato for tiltale
- Hvis det er aktuelt så skal det påføres om saken er berammet eller når den antas å bli avholdt

3.3.3. Reaksjoner som ikke er rettskraftig

Det at en rettslig avgjørelse er rettskraftig, innebærer at den er endelig og at den ikke kan overprøves av en annen rettsinstans ved å anke eller påklage den. En rettsavgjørelse blir formelt rettskraftig når fristen for å angripe den er utløpt, eventuelt tidligere dersom begge parter erklærer at de ikke vil angripe avgjørelsen.

Eksempler på ikke-rettskraftige reaksjoner er:

- dom som ikke er forkynt for domfelte
- dom hvor ankefristen ikke er gått ut
- dom som er anket
- ilagte forelegg som siktede ikke har tatt stilling til enda
- ilagte forelegg som siktede har erklært at de ikke godtar
- påtaleunnlåtelser der fristen for innsigelse ikke er gått ut
- saker som er overført til Konfliktrådet hvor det enda ikke er inngått godkjent avtale eller plan
- saker som er stilt i bero etter [straffeprosessloven § 250](#)

Ved anmerkning av reaksjon som ikke er rettskraftig skal det etter [politiregisterforskriften § 31-4](#) fremgå:

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

- hvilken reaksjon som er ilagt
- datoen for illeggelsen og
- om saken er anket eller påklaget

3.3.4. Særlig om verserende saker som gjelder konfliktråd og verserende saker for unge lovbryttere

Dersom en sak er overført til behandling i konfliktrådet, jf. [straffeprosessloven § 71 a](#), men det enda ikke er inngått godkjent avtale eller plan, vil reaksjonen kunne anmerkes på en utvidet politiattest frem til politiet har fått tilbakemelding om at behandlingen i konfliktrådet er avgjort med godkjent avtale eller inngått plan. Dette gjelder selv om den rettskraftig avgjorte reaksjonen ikke vil kunne anmerkes, f.eks. grunnet begrensninger på ordinær politiattest etter [politiregisterloven § 40](#).

Det samme gjelder for lovbrudd som omfattes av særreglene for unge lovbryttere, se punkt 3.2.3. Saken vil kunne anmerkes på politiattesten så lenge den er verserende, selv om den rettskraftig avgjorte reaksjonen ikke vil kunne anmerkes på grunn av begrensninger i [politiregisterloven § 40](#) jf. [politiregisterforskriften § 30-3](#) første ledd.

3.4. Avgrenset politiattest og barneomsorgsattest

På avgrenset politiattest anmerkes nærmere bestemte lovbrudd i samsvar med hjemmelsgrunnlaget for utstedelse av politiattest. Hvilke lovbrudd som skal anmerkes vil fremgå av den enkelte særlov eller -forskrift. Det kan også fremgå av hjemmelsgrunnlaget at kun enkelte typer reaksjoner skal anmerkes, eksempelvis dommer og bøter.

Avgrenset politiattest skal utstedes som ordinær politiattest (avgrenset ordinær politiattest), med mindre det fremgår uttrykkelig av hjemmelsgrunnlaget at politiattesten skal være uttømmende (avgrenset uttømmende politiattest).

Eksempler på avgrenset politiattest finnes i [helse- og omsorgstjenesteloven § 5-4](#) første ledd og [legemiddeloven § 30 a](#).

En barneomsorgsattest etter [politiregisterloven § 39](#) er en type avgrenset politiattest som ofte benyttes på områdene der det kreves politiattest for personer som har omsorg for eller oppgaver knyttet til mindreårige. Bestemmelsen gir ikke i seg selv et grunnlag for å utstede politiattest, men angir hva som skal anmerkes på politiattest der hjemmelsgrunnlaget i spesiallovgivningen viser til at det skal utstedes barneomsorgsattest. Eksempler på hjemmelsgrunnlag hvor det kreves fremlagt barneomsorgsattest er [barnehageloven § 30](#) og [barnevernloven § 12-11](#). I en barneomsorgsattest anmerkes noen lovbrudd etter reglene om ordinær politiattest, og noen lovbrudd anmerkes etter reglene om uttømmende politiattest. Det skal kun anmerkes om personen har vedtatt forelegg eller er dømt for de nevnte lovbruddene. Andre reaksjonstyper som påtaleunntatelse og behandling i konfliktråd skal ikke anmerkes. I tillegg skal verserende saker anmerkes. En barneomsorgsattest er derfor en type politiattest som er avgrenset og utvidet, delvis ordinær og delvis uttømmende.

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

4. Merknader på politiattesten

På politiattesten skal det anmerkes hva slags lovbrudd overtredelsen gjelder, hvilken straff/reaksjon vedkommende har blitt ilagt og hvilken instans som har fastsatt reaksjonen. Dato for dom/forelegg og dato for løslatelse/vedtakelse vil også fremgå av attesten.

Merknader på politiattest tar utgangspunkt i hvordan opplysningene er registrert i politiets registre. Over tid kan det ha skjedd endringer i hvordan reaksjoner skal føres inn i registrene. Dette kan føre til at like reaksjonstyper er anmerket på forskjellig måte.

4.1. Politiattest uten anmerkninger

Dersom søkeren av politiattest ikke er registrert med straffereaksjoner i politiets registre, eller opplysninger i registrene ikke skal anmerkes den enkelte politiattest, vil det stå på politiattesten at det om den nevnte person er intet å bemerke.

4.2. Eksempler på forkortelser i politiattester

I noen registrerte reaksjoner, spesielt av eldre dato, kan det være brukt forkortelser som kan være vanskelige å forstå for andre utenfor politiet. Her er noen eksempler på de vanligste forkortelsene som kan fremkomme i politiattester.

Forkortelse	Beskrivelse
1.L/L1, 2.L/L2 mv.	Første ledd, andre ledd mv.
1.p/P1/1pkt, 2.p/P2/2pkt mv.	Første punktum, andre punktum mv.
1.str.alt., 2.str.alt. mv.	Første straffealternativ, andre straffealternativ mv.
ATK	Automatisk trafikkontroll
BR	Byrett
DF	Dommerens formulering
FR	Forhørsrett
HR	Herredsrett – Kan også stå for Høyesterett
Jf./Jfr.	Jamfør – (I henhold til – sammenholdt med)
Litra	Bokstav
LR	Lagmannsrett

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

PD/PDI	Politidistrikt
PM	Politimesteren
Strl.	Straffeloven
TR	Tingrett
Vtrl./Vtl	Vegtrafikkloven

4.3. Anmerkning av reaksjoner for lovbrudd på avgrenset politiattest

I tilfeller der det skal utstedes avgrenset politiattest kan det hende at samme straffereaksjon omfatter både lovbrudd som skal anmerkes i henhold til hjemmelsgrunnlaget og lovbrudd som ikke skal fremgå av attesten. I slike tilfeller skal det fremgå av merknaden at dommen også omfatter andre forhold uten at det nevnes særskilt hva disse er. Dette påføres slik i merknaden: *Reaksjonen omfatter også lovbrudd som ikke skal påføres denne politiattesten.*

Eksempel: Det skal utstedes politiattest i henhold til [eiendomsmeglingsloven § 4-2](#) jf. [§ 2-9](#), jf. [eiendomsmeglingsforskriften § 2-7](#). Attesten skal vise om vedkommende er straffet for overtredelse av særskilt angitte kapitler i straffeloven, verdipapirloven, regnskapsloven m.m. Dersom søkeren er ilagt en reaksjon som omfatter overtredelse av regnskapsloven, men også andre straffbare forhold, for eksempel overtredelse av vegtrafikkloven og narkotikaforbrytelse, vil den anmerkes slik:

Bot på kroner 14000,-
for overtredelse av straffeloven § 392 jf. regnskapsloven § 3-1.
Reaksjonen omfatter også lovbrudd som ikke skal påføres denne politiattesten.
Vest politidistrikt 17.05.2024. Vedtatt 10.06.2024.

4.3.1. Anmerkning av reaksjoner for lovbrudd begått før fylte 18 år på avgrenset politiattest

Det samme gjelder dersom søkeren har fått en felles reaksjon som omfatter både lovbrudd som ble begått før fylte 18 år og etter fylte 18 år. Dersom vilkårene for ung lovbrøyer ikke er brutt skal reaksjon for lovbrudd begått før fylte 18 år anmerkes i samsvar med reglene for ordinær politiattest selv om politiattesten i utgangspunktet er uttømmende, se punkt 3.2.3. Det betyr at lovbrudd begått før fylte 18 år ikke skal anmerkes på attesten, mens lovbrudd begått etter fylte 18 år skal anmerkes. Dette påføres slik i merknaden: *Reaksjonen omfatter også lovbrudd som ikke skal påføres denne politiattesten.*

4.4. Eksempler på merknader for straff

Det faktiske utseendet på merknadene og tekstformuleringer kan variere ut fra hvordan opplysningene er registrert i reaksjonsregisteret.

4.4.1. Ubetinget fengsel

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

Dom på ubetinget fengsel i 60 dager
for overtredelse av straffeloven (1902) § 229 første straffalternativ.
Senja tingrett 10.03.2003. Løslatt 26.11.2003.

Dom på fengsel i 60 dager
for overtredelse av straffeloven (1902) § 229 første straffalternativ.
Tønsberg tingrett 10.05.2023. Informasjon om straffegjennomføring er ikke tilgjengelig.

Dom på fengsel i 30 dager
for overtredelse av Straffeloven (1902) § 270 1.L NR. 1 jf § 270 2.L jf § 271 § 270 1.L NR. 1.
Senja tingrett 10.03.2003. Sonet i varetekt. Løslatt 10.03.2003.

4.4.2. Ubetinget fengsel + Betinget fengsel

Dom på fengsel i 60 dager og betinget fengsel i 60 dager med 2 års prøvetid
for overtredelse av straffeloven (1902) § 229 første straffalternativ.
Senja tingrett 10.03.2003. Løslatt 26.11.2003.

4.4.3. Ubetinget fengsel + Bot

Dom på fengsel i 27 dager og bot på kroner 25000,- subsidiært fengsel i 15 dager
for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd jf. § 24 jf. straffeloven (1902) § 61.
Senja tingrett 10.03.2003. Løslatt 26.11.2003.

4.4.4. Betinget fengsel

Dom på betinget fengsel i 30 dager med prøvetid på 2 år
for overtredelse av straffeloven (1902) § 257
Nord-Troms herredsrett 17.12.1990.

4.4.5. Betinget fengsel + Bot

Dom på betinget fengsel i 30 dager med prøvetid på 2 år og bot på kroner 3000,-
subsidiært fengsel i 15 dager
for overtredelse av straffeloven (1902) § 257.
Nord-Troms herredsrett 17.12.1990.

Dom på 45 dager betinget fengsel med 2 års prøvetid, 1000 kr bot (subsidiært 3
dager fengsel)
for overtredelse av Straffeloven (1902) § 272 1.L P.2 - jf § 272 P.1
Oslo fr 05.06.1984

4.4.6. Betinget fengsel + Bot + Inndragning

Dom på betinget fengsel i 21 dager med prøvetid på 2 år, bot på kroner 12000,-
subsidiært fengsel i 15 dager og inndragning
for overtredelse av tolloven § 61 jf. § 66 jf. § 60.
Vinger og Odal tingrett 14.04.2004.

4.4.7. Forvaring

Dom på forvaring i 10 år
for overtredelse av straffeloven (1902) § 233 første ledd jf. andre ledd.

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

Nord-Troms herredsrett 07.02.1996. Løslatt 16.10.2013.

4.4.8. Sikring

Dom på sikring i 10 år
for overtredelse av straffeloven (1902) § 233 første ledd jfr. annet ledd.
Nord-Troms hr 07.02.1996. Løslatt 16.10.2013.

4.4.9. Samfunnsstraff/samfunnstjeneste

Dom på samfunnsstraff i 30 timer, subsidiært fengsel i 15 dager,
for overtredelse av straffeloven (1902) § 229 første straffalternativ.
Senja tingrett 10.03.2003. Samfunnsstraff utført 26.11.2003.

Dom på samfunnsstraff i 30 timer, subsidiært fengsel i 15 dager,
for overtredelse av straffeloven (1902) § 229 første straffalternativ.
Senja tingrett 10.03.2003. Samfunnsstraff ikke utført.

4.4.10. Samfunnsstraff/samfunnstjeneste + Bot

Dom på samfunnsstraff i 58 timer subsidiært fengsel i 45 dager, bot på kroner
10000,- subsidiært fengsel i 15 dager
for overtredelse av straffeloven (2005) § 231 første ledd jf. § 15.
Nedre Telemark tingrett 09.10.2017.

4.4.11. Rettighetstap

Dom på rettighetstap, fradømmes retten til å sitte i ledende stillinger i noe
selskap eller sitte i noe selskaps styre
for overtredelse av straffeloven (1902) § 275 første ledd jf. andre ledd og § 276.
Nord-Troms hr 07.02.1996. Opphørt 16.10.2013.

4.4.12. Bot

Bot på kroner 3000,- subsidiært fengsel i 15 dager
for overtredelse av dyrevernslova § 31 jf. § 30 nr. 6.
Rana tingrett 28.02.2021.

Bot på kroner 3000,- subsidiært fengsel i 15 dager
for overtredelse av dyrevernslova § 31 jf. § 30 nr. 6.
Helgeland politidistrikt 05.01.2021. Vedtatt 06.01.2021.

4.4.13. Ungdomsstraff

Dom på ungdomsstraff, subsidiært fengsel i 1 år og 3 måneder
for overtredelse av straffeloven (1902) § 195 første ledd første straffalternativ,
straffeloven (1902) § 200 annet ledd første punktum og straffeloven (2005) §
305.
Kristiansand tingrett 15.08.2016. Ungdomsstraff gjennomført 20.12.2018.

4.5. Eksempler på merknader for andre strafferettslige reaksjoner

Det faktiske utseendet på merknadene og tekstformuleringer kan variere ut fra hvordan opplysningene er registrert i reaksjonsregisteret.

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

4.5.1. Overføring til behandling i konfliktråd

Overføring til behandling i konfliktråd
for overtredelse av straffeloven (1902) § 257.
Troms politidistrikt 07.02.2011. Godkjent avtale 28.09.2011.

4.5.2. Overføring til barneverntjenesten (før 1993)

Overføring til barneverntjenesten
for overtredelse av straffeloven (1902) § 258.
Finnmark politidistrikt 07.02.2011.

4.5.3. Dom med straffutmålingsfravall

Dom med straffutmålingsfravall
for overtredelse av brann- og eksplosjonsvernloven § 42 andre ledd jf. § 5.
Nord-Troms tingrett 16.01.2021.

4.5.4. Tap av førerett

Bot på kroner 6000,- subsidiært fengsel i 12 dager og tap av førerett for en periode på 3 måneder
for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd jf. § 3.
Oslo politidistrikt 12.10.2016. Vedtatt 24.10.2016.

4.5.5. Sperrefrist av førerett

Dom på fengsel i 1 år og sperrefrist for erverv av førerkort for førerpliktig motorvogn for alltid
for overtredelse av straffeloven (1902) § 229 første straffalternativ, § 350 andre ledd, vegtrafikkloven § 31 første til fjerde ledd jf. § 22 første ledd, § 31 første ledd jf. § 3, § 31 første ledd jf. § 24 første ledd første punktum, straffeloven (1902) § 162 første ledd og legemiddeloven § 31 andre ledd jf. § 24 første ledd, jf. strl. (1902) § 62.
Fjordane tingrett 22.05.2015. Løslatt 29.06.2016.

Dom på betinget fengsel i 26 dager og sperrefrist for førerett i 6 måneder
for overtredelse av straffeloven (1902) § 260 første ledd jf. tredje ledd, vegtrafikkloven § 31 første ledd jf. § 24 første ledd første punktum og straffeloven (1902) § 291 første ledd jf. tredje ledd.
Namdal tingrett 14.04.2015.

4.5.6. Tap av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn

Dom på fengsel i 21 dager og bot på kr 50000, subsidiært fengsel i 15 dager, og fradømt retten til å føre førerkortpliktig motorvogn og førerkortfri motorvogn for en periode på to år
for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første til fjerde ledd jf. § 22 første ledd.
Trondenes tingrett 08.05.2017. Løslatt 29.06.2017.

4.5.7. Tap av kjøreseddel/retten til å foreta yrkestransport mot vederlag

Dom på betinget fengsel i 30 dager og fradømt retten til å foreta yrkestransport mot vederlag for en periode på 3 år.

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

for overtredelse av straffeloven (2005) § 298.
Drammen tingrett 15.08.2016.

4.5.8. Inndragning

Inndragningsforelegg
for overtredelse av straffeloven (2005) § 189 første ledd.
Vest politidistrikt 26.07.2022.

4.5.9. Betinget dom der fastsetting av straff utstår

Betinget dom hvor fastsetting av straff utstår med prøvetid på 2 år,
for overtredelse av straffeloven (1902) § 257.
Helgeland politidistrikt 30.08.2012.

4.5.10. Overføring til tvunget psykisk helsevern

4.5.10.1. Reaksjon opphørt

Dom på overføring til tvunget psykisk helsevern
for overtredelse av straffeloven (1902) § 233 første ledd jf. andre ledd.
Nord-Troms hr 07.02.1996. Reaksjon opphørt 16.10.2013.

4.5.10.2. Reaksjon ikke opphørt

Dom på Psykisk helsevern
for overtredelse av Straffeloven (1902) § 233 1.L
Oslo tingrett 13.09.2012

4.5.11. Tvungen omsorg

4.5.11.1. Reaksjon opphørt

Dom på tvungen omsorg
for overtredelse av straffeloven (1902) § 233 første ledd jf. andre ledd.
Nord-Troms herredsrett 07.02.1996. Reaksjon opphørt 16.10.2013.

4.5.11.2. Reaksjon ikke opphørt

Dom på tvungen omsorg
for overtredelse av Straffeloven (1902) § 233 1.L
Oslo tingrett 13.09.2012

4.5.12. Påtaleunntatelse

Påtaleunntatelse
for overtredelse av straffeloven (1902) § 200 andre ledd.
Helgeland politidistrikt 30.10.2012.

Påtaleunntatelse
for forhold som gjelder hastighet, atk
Innlandet politidistrikt 17.02.2012

Påtaleunntatelse
for overtredelse av vegtrafikkloven
Politimesteren i Finnmark 15.03.2020

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

Prosessøkonomisk Påtaleunntatelse
for overtredelse av vegtrafikkloven § 24,1.ledd
Oslo politidistrikt 17.02.2015

4.6. Eksempler på merknader for verserende saker

4.6.1. Siktelse

Siktet
for overtredelse av straffeloven (1902) § 200 andre ledd.
Overtredelsesdato 22.06.2012.
Helgeland politidistrikt 30.08.2012.

4.6.2. Tiltale

Tiltalt
for overtredelse av straffeloven (2005) § 322.
Overtredelsesdato 24.09.2023.
Finnmark politidistrikt 20.02.2024. Berammet til 17.07.2024

4.6.2.1. Subsidiær tiltalebeslutning

Tiltalt
for overtredelse av straffeloven (2005) § 322, subsidiært § 321.
Overtredelsesdato 24.09.2023.
Finnmark politidistrikt 20.02.2024. Berammet til 17.07.2024

4.6.3. Ikke vedtatt bot/forelegg

4.6.3.1. Søker har ikke svart på om hen vedtar boten eller ikke

Bot på kroner 3000,- subsidiært fengsel i 15 dager,
for overtredelse av dyrevernlova § 31 jf. § 30 nr. 6.
Overtredelsesdato 24.12.2023.
Helgeland politidistrikt 28.04.2024. Boten er ikke rettskraftig. Frist for vedtakelse 28.05.2024

4.6.3.2. Søker har nektet å vedta boten

Bot på kroner 3000,- subsidiært fengsel i 15 dager,
for overtredelse av dyrevernlova § 31 jf. § 30 nr. 6.
Overtredelsesdato 24.12.2020.
Helgeland politidistrikt 28.12.2020. Boten er ikke rettskraftig. Ikke vedtatt.

4.6.3.3. Bot/forelegg er ikke vedtatt og hovedforhandling er berammet

Bot på kroner 3000, subsidiært fengsel i 15 dager,
for overtredelse av dyrevernlova § 31 jf. § 30 nr. 6.
Overtredelsesdato 24.12.2020.
Helgeland politidistrikt 28.12.2020. Boten er ikke rettskraftig. Berammet til 19.03.2021

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

4.6.4. Ikke rettskraftig påtaleunntatelse

Påtaleunntatelse
for overtredelse av straffeloven (1902) § 200 andre ledd.
Helgeland politidistrikt 30.10.2012. Påtaleunntatelsen er ikke rettskraftig.

Påtaleunntatelse
for overtredelse av straffeloven (1902) § 200 andre ledd.
Helgeland politidistrikt 30.10.2012. Påtaleunntatelsen er påklaget.

4.6.5. Ikke rettskraftig dom eller dom som er anket

Dom på fengsel i 60 dager
for overtredelse av straffeloven (1902) § 229 første straffalternativ.
Senja tingrett 10.03.2003. Dommen er ikke rettskraftig.

Dom på fengsel i 60 dager
for overtredelse av straffeloven (1902) § 229 første straffalternativ.
Senja tingrett 10.03.2003. Dommen er anket.

4.6.6. Oversendt til behandling i konfliktrådet – enda ikke inngått godkjent avtale eller plan

Siktet
for overtredelse av straffeloven (2005) § 271.
Sak overført til behandling i konfliktråd
Oslo politidistrikt 03.06.2022

4.7. Anmerkning av omgjøringsdom

Hvordan en omgjøringsdom ved brudd på vilkår i opprinnelig dom anmerkes en politiattest kommer an på hva som er omgjort fra den opprinnelige dommen.

4.7.1. Hele straffen er omgjort

Hvis hele straffen er omgjort og det ikke er begått nye straffbare forhold fra den opprinnelige dommen.

Dom på fengsel i 174 dager
for overtredelse av straffeloven (2005) § 231 første ledd.
Moss tingrett 06.10.2020. Omgjøringsdom etter brudd på vilkår i dom fra Fredrikstad tingrett 06.09.2019. Løslatt 07.08.2021.

4.7.2. Deler av straffen er omgjort

Hvis kun deler av straffen er omgjort og det ikke er begått nye straffbare forhold fra den opprinnelige dommen.

Dom på fullbyrdelse av betinget fengselsstraff i 10 måneder
Moss tingrett 01.04.2021. Omgjøringsdom etter brudd på vilkår i dom fra Moss tingrett 06.10.2020.

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

Dom på ubetinget fengsel i 4 måneder, betinget fengsel i 10 måneder for overtredelse av straffeloven (2005) § 231 første ledd.
Moss tingrett 06.10.2020. Løslatt 07.08.2022.

4.7.3. Hele eller deler av straffen er omgjort – nye straffbare forhold

Hvis hele eller deler av straffen er omgjort og det er begått nye straffbare forhold fra den opprinnelige dommen.

Dom på fengsel i 1 år.
for overtredelse av straffeloven (2005) § 231 første ledd.
Moss tingrett 01.04.2021. Omgjøringsdom etter brudd på vilkår i dom fra Moss tingrett 06.10.2020.

Dom på fengsel i 4 måneder, betinget fengsel i 10 måneder for overtredelse av straffeloven. (2005) § 231 første ledd.
Moss tingrett 06.10.2020. Løslatt 07.08.2022.

4.7.4. Om beregning av tidsfristen

Dersom omgjøringsdommen har grunnlag i brudd på vilkår for straffegjennomføringen som ikke gjelder nye straffbare handlinger regnes tidsfristen fra illeggelsen av den første dommen.

Dersom omgjøringsdommen har grunnlag i at det er begått nye straffbare handlinger i gjennomføringstiden regnes tidsfristen fra illeggelsen av omgjøringsdommen.

4.7.5. Kongelig resolusjon

Dom på 21 dager fengsel
for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 1.L, jfr. § 31 Andre ledd § 22.1.L.
Stavanger FR 25.01.1980
Fengsel omgjort til 21 dager betinget fengsel med 2 års prøvetid, 2000 kr bot (subsidiært 10 dager fengsel)
Kongelig Resolusjon 01.02.1985.

4.8. Anmerkning av anke

Dom 174 dager fengsel
for overtredelse av straffeloven (2005) § 282 og straffeloven (2005) § 272.
Gulating LR 23.02.2022. Anke over dom fra Bergen TR 06.09.2020. Løslatt 17.07.2022.

4.9. Andre særskilte reaksjoner

4.9.1. Særskilt dom

Dom på 15 dager betinget fengsel med 2 års prøvetid
for overtredelse av straffeloven (2005) § 371 litra b.
Nordmøre tingrett 02.12.2019. Særskilt straff med Oslo tingrett 19.04.2017

4.9.2. Fellesstraff

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

Dom på 120 dager ubetinget fengsel med 2 års prøvetid for overtredelse av straffeloven (2005) § 339.
Agder tingrett 01.07.2020. Fellesstraff med Agder tingrett 09.01.2020

4.9.3. Gjenåpning av dom

Dom på betinget fengsel i 30 dager med prøvetid på 2 år, for overtredelse av straffeloven (1902) § 342 første ledd bokstav b og straffeloven (1902) § 390 a.
Sør-Gudbrandsdal tingrett 05.10.2016. Gjenåpning av dom fra Sunnmøre tingrett 06.10.2014.

4.10. Anmerkning av utenlandsk reaksjon

Utenlandske reaksjoner som er registrert i reaksjonsregisteret, jf. [politiregisterforskriften § 44-5](#), skal anmerkes på politiattest i samme utstrekning som reaksjoner ilagt i Norge, jf. [politiregisterforskriften § 32-1](#).

Anmerkning av utenlandske dommer kan variere i høy grad avhengig av oversettelser og opplysninger registrert i politiets registre. Som regel vil lovbruddet gjelde en overtredelse av utenlandsk lov og dermed beskrives generelt.

Utenlandsk dom på betinget fengsel i 3 måneder med en prøvetid på 3 år for overtredelse av forhold som gjelder ulovlig innreise og ulovlig opphold.
Retten i München, Tyskland 24.04.2002

5. Fornyet vandelskontroll

[Politiregisterloven § 43](#) hjemler utlevering av nye eller oppdaterte opplysninger etter at politiattest er utstedt ved at brukeren av tidligere utstedt politiattest kan få utlevert nye opplysninger av betydning, dersom vilkårene for utstedelse av politiattest fortsatt er til stede.

Fornyhet vandelskontroll kan bare finne sted for enkeltpersoner og ikke for grupper av personer, jf. [politiregisterforskriften § 35-1](#).

5.1. Vilkår for fornyet vandelskontroll

Fornyhet vandelskontroll kan bare gjennomføres hvis vilkårene er oppfylt. Vilkårene nedenfor er kumulative, det vil si at alle fire vilkår må være oppfylt for at begjæringen om fornyet vandelskontroll kan tas til følge.

5.1.1. Det må være utstedt politiattest til samme person tidligere

Det må tidligere være utstedt politiattest til samme person (den registrerte) som begjæres underlagt fornyet vandelskontroll, jf. [politiregisterloven § 43](#) første ledd første setning.

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

5.1.2. Mottakeren må være den samme

Brukeren som begjærer fornyet vandelskontroll må være identisk med mottaker av tidligere utstedt politiattest, jf. [politiregisterforskriften §§ 35-1](#) og [35-2](#), jf. [§ 28-3](#) nr. 4. Ofte vil dette være den samme som har gitt bekreftelse på formålet med den opprinnelige søknaden om politiattest, men det er tilstrekkelig at brukeren kan sannsynliggjøre å være mottaker. Det er brukeren som har ansvaret for å godtgjøre at den er identisk med mottakeren av den tidligere politiattesten.

5.1.3. Vilkårene for utstedelse av politiattest må være til stede

Vilkårene for tidligere utstedt politiattest må fortsatt være til stede, jf. [politiregisterloven § 43](#) første ledd første setning. Det vil si at personen fortsatt innehar samme stilling, verv, oppgaver eller funksjon, og stillingen fortsatt har krav om politiattest etter samme hjemmelsgrunnlag/formål.

5.1.4. Mottakeren må ha fått tilgang til informasjon

Fornyhet vandelskontroll kan ikke benyttes av bruker av attesten til jevnlig å få oppdaterte opplysninger om den som attesten er utstedt til. Brukeren må ha fått tilgang til informasjon som gir hen grunn til å tro at det foreligger nye opplysninger av betydning for innholdet på politiattesten, jf. [Ot.Prp.nr. 108 \(2008-2009\) punkt 21.7](#). Det må altså fremgå i begjæringen at brukeren har mistanke om ("grunn til å tro") at det foreligger nye opplysninger. Den som fremmer begjæringen må derfor vise til hvilke opplysninger hen har fått tilgang til.

5.2. Utlevering av opplysninger ved fornyet vandelskontroll

Dersom vilkårene for fornyet vandelskontroll er oppfylt, vil vandelsenheten vurdere om det foreligger nye opplysninger om den registrerte av betydning for innholdet i politiattesten. Det utstedes ikke en ny politiattest, men det fattes et vedtak hvor det opplyses om eventuelle nye forhold som har blitt avgjort etter at den opprinnelige politiattesten ble utstedt.

Opplysninger om henleggelse og frifinnelse anses som nye eller oppdaterte opplysninger "av betydning" for innholdet på politiattesten, jf. [politiregisterloven § 43](#) første ledd. Dersom opprinnelig politiattest inneholdt merknader om forhold som senere er blitt henlagt eller det foreligger dom på frifinnelse, skal det ved fornyet vandelskontroll utleveres opplysninger om dette.

Det kan som hovedregel ikke utleveres andre opplysninger enn de som fremgår av hjemmelsgrunnlaget for utstedelse av den opprinnelige attesten, jf. [politiregisterloven § 43](#) første ledd og [politiregisterforskriften § 35-3](#) første ledd. Dette gjelder også dersom det aktuelle hjemmelsgrunnlaget i ettertid ble endret til å omfatte flere forhold som kan vises, med mindre noe annet fremgår av lovhjemmelen. Eksempler på dette kan være at hjemmelsgrunnlaget endres fra ordinær til uttømmende politiattest, eller at det inntas flere lovbrudd som skal anmerkes på avgrenset attest eller barneomsorgsattest. Bestemmelsen i [politiregisterloven § 43](#) og [politiregisterforskriften § 35-3](#) er likevel ikke til hinder for at politiet utleverer slike opplysninger i medhold av andre bestemmelser i politiregisterloven, som for eksempel [§ 27](#) (avverge og forebygge lovbrudd) eller [§§ 30](#)

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

og [31](#) (utlevering av opplysninger til offentlige og private mottakere i deres interesse) så sant vilkårene for utlevering i disse bestemmelsene er oppfylt.

Dersom hjemmelsgrunnlaget i ettertid er endret slik at bare færre forhold kan vises, skal det likevel komme den registrerte til gode. Da skal det utleveres opplysninger i henhold til det nye hjemmelsgrunnlaget fra ikrafttredelse av den aktuelle endringen, med mindre noe annet fremgår av lovhomehlen. Eksempler på dette kan være at hjemmelsgrunnlaget endres fra uttømmende politiattest til ordinær politiattest, eller at politiattesten blir avgrenset/færre lovbrudd skal anmerkes på avgrenset attest eller barneomsorgsattest.

Dersom det foreligger nye opplysninger som kan utleveres, skal disse utleveres brukeren skriftlig med kopi til den som er gjenstand for fornyet vandelskontroll (den registrerte). Dersom det ikke foreligger nye opplysninger, skal brukeren underrettes skriftlig om det. I slike tilfeller er det ikke nødvendig å varsle den registrerte.

6. Klageadgang

Søkeren (den registrerte) kan påklage avgjørelser om vandelskontroll, jf. [politiregisterloven § 55](#) og [politiregisterforskriften § 18-3](#) jf. [§ 18-1](#). Dette gjelder både utstedte politiattester, avvisninger og avslag på søknad om politiattest.

Mottakeren av politiattest kan også påklage avgjørelsen i saker der de gitte opplysningene ikke er i samsvar med hjemmelsgrunnlaget for vandelskontrollen. Det kan eksempelvis være at en person som er tilbudt stilling ved en skole fremlegger politiattest der det fremgår at attesten gjelder tilsetning i politiet. Mottakeren kan ikke klage på andre typer avgjørelser, for eksempel at det er gitt avslag.⁶

Avgjørelser om fornyet vandelskontroll kan påklages både av brukeren og av den som er gjenstand for fornyet vandelskontroll (den registrerte), jf. [politiregisterloven § 55](#). Dette gjelder både avslag, avvisning og begjæringer som er tatt til følge.

Etter [politiregisterforskriften § 18-6](#) gjelder reglene i [forvaltningsloven § 29](#) til [§ 32](#) om klagefrist, fremsettelse av klagen, oversitting av klagefristen, klagens adressat, form og innhold tilsvarende. Saksbehandlingsreglene i [forvaltningsloven § 33](#) annet ledd gjelder også, jf. [politiregisterforskriften § 18-7](#).

Politidirektoratet er klageinstans for vandelsenhetens avgjørelser. Klagen må fremmes til vandelsenheten, som skal vurdere innholdet i klagen. Dersom vandelsenheten ikke finner grunnlag for å omgjøre avgjørelsen, oversendes klagen Politidirektoratet for endelig avgjørelse jf. [forvaltningslovens § 33](#).

7. Varsel til andre enheter i politiet

Vandelsenheten utleverer kun opplysninger fra politiets registre i form av politiattester og vandelsvurdering, jf. [politiregisterloven § 36](#) første ledd nr. 1 og 2. Forhold som ikke skal

⁶ [PRE-2013-09-20-1097](#) punkt 7.5.1

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

anmerkes på politiattesten kan likevel gjøre at det kan stilles spørsmål ved personens skikkethet til å ha et tillits- eller ansvarsforhold som beskrevet i søknaden om politiattest.

I disse tilfellene sender vandelsenheten anmodning til lokalt politi om å vurdere om det er grunnlag for å utlevere opplysninger i medhold av de alminnelige reglene i [politiregisterloven kapittel 6](#) og [politiregisterforskriften del 3](#). Det overlates da til det enkelte politidistrikt å vurdere å varsle den som har krevd politiattest, eksempelvis for å avverge eller forebygge lovbrudd, eller for å hindre at virksomhet blir utøvd på en uforsvarlig måte.

Terskelen for å sende en anmodning vil generelt ikke være veldig høy ved tvil om søkerens skikkethet. Det er opp til politidistriktet å vurdere om vilkårene for utlevering er oppfylt.

8. Krav om innsyn

Søkeren har rett til å gjøre seg kjent med dokumentene i saken i tråd med reglene om partsinnsyn i [forvaltningsloven §§ 18 til 19](#).

Den registrerte har rett til å få innsyn i hvilke opplysninger som er registrert om seg selv i politiets registre etter [politiregisterloven § 49](#). Hvis man ønsker eksempelvis innsyn om hva som er registrert om seg selv i reaksjonsregisteret kan en slik begjæring enten fremsettes for Kripos som er behandlingsansvarlig, jf. [politiregisterloven § 54](#) jf. [politiregisterforskriften § 44-3](#), for den myndighet som har besluttet registreringen av reaksjonen, eller for politidistriktet hvor personen har sin adresse.

9. Krav om retting, sperring eller sletting

Etter [personvernforordningen artikkel 16](#) har søkeren rett til å be politiet om å rette mangelfulle eller uriktige opplysninger om seg selv. I enkelte tilfeller har søkeren rett til å be politiet om å slette personopplysninger om seg selv. Mer informasjon kan finnes i politiets personvernerklæring som ligger tilgjengelig på [politiet.no](#).

Krav om retting, sperring eller sletting av opplysninger i politiattestsøknaden og sakens dokumenter kan fremmes til vandelsenheten.

Anførsler om at innholdet i en politiattest er feil vil fortrinnsvis bli behandlet som en klage i henhold til [politiregisterloven § 55](#) og reglene i [forvaltningsloven § 29](#) til [§ 32](#). En utstedt politiattest vil eksempelvis kunne omgjøres dersom en merknad har blitt påført politiattesten i strid med hjemmelsgrunnlaget. Vandelsenheten kan også omgjøre vedtak uten at det er påklaget når vilkårene etter [forvaltningsloven § 35](#) er oppfylt.

Politiattester utstedes på bakgrunn av registrerte opplysninger i straffesaksregisteret og reaksjonsregisteret. Vandelsenheten har ikke myndighet til å fjerne merknader fra politiattesten som er påført i henhold til hjemmelsgrunnlaget.

Ansaret for retting, sletting og sperring av opplysninger i politiets sentrale register ligger til den behandlingsansvarlige for registeret, jf. [politiregisterloven §§ 50](#) og [51](#) og

Dokumentnavn		Versjon	Klassifisering
Nasjonal retningslinje for behandling av søknader om politiattest		1.0	Åpen
Dokumenteier	Dokumentforvalter	Godkjent dato	Arkivreferanse
Avdelingsdirektør PFA, POD	AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, FPD	01.07.2025	WS 24/124368

[politiregisterforskriften kapittel 14](#) til [16](#). Dersom den registrerte mener opplysninger i straffesaksregisteret eller reaksjonsregisteret skal rettes, sperres eller slettes, må en slik begjæring rettes til Kripos som er behandlingsansvarlig for registrene, jf. [politiregisterforskriften § 17-4](#) jf. [§§ 44-3](#) og [48-4](#).

Politidirektoratet har myndighet til å beslutte at færre opplysninger skal anmerkes på politiattesten, dersom dette ikke strider mot formålet med politiattesten, jf. [politiregisterloven § 42](#) og [politiregisterforskriften § 33-3](#). En begjæring fremsettes overfor vandelsenheten, som forbereder saken og oversender den til Politidirektoratet for avgjørelse. Politidirektoratet gjør en skjønnsmessig helhetsvurdering i hver enkelt sak. Den klare hovedregelen er at lovgiver har vurdert hvilke reaksjoner som er relevante for formålet med politiattesten, og terskelen for å anmerke færre opplysninger enn det loven fastsetter er høy. Det er videre opp til mottakeren av politiattesten å vurdere hvilken vekt og hvilke konsekvenser en merknad på politiattesten skal tillegges. Adgangen til å beslutte at færre opplysninger skal anmerkes gjelder for den enkelte politiattesten og ikke generelt. Reaksjonene vil derfor som utgangspunkt bli anmerket på senere politiattester, selv om den gjelder samme formål, med mindre Politidirektoratet på ny beslutter at reaksjonene ikke skal anmerkes eller andre regler om tidsbegrensning kommer til anvendelse.

10. Dokumentrevisjon

Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeider	Dokumenteier
1.0	01.08.2025	Opprettelse av retningslinjen	CNI006/AGJ021, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester	Avdelingsdirektør PFA, POD